

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל "שבט הלוי" זצוק"ל

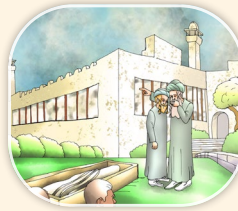

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות הבן המשלם

"ויהי חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים". פרשו חז"ל בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע, ולפי זה: באר המשנה הפסוקים: "ויבא אברהם לספד לשרה ולבנותה", שאברהם אבינו עמד והספיד את שרה שהקב"ה כל כך העריף אותה, עד שעשה לה נס גדול כל כך, שבהיותה קרובה לגיל מאה, חדש את כוחותיה כגיל עשרים ונתן לה בו.

והנה בפרשת לך לה, קראנו שהקב"ה בשר לאברהם שעתיד להיות לו בן משרה, ואם נן תמויה מאד, מה היה צורך שהמלאך יבשר לאברהם על לידת יצחק [כמו שקראנו בפרשת וירא], אחרי שהוא שמע זאת מהקב"ה בעצמו!?

וכשנתבונן בעת שה' בשר לאברהם על לידת בנו, נראה שמתחלה הקב"ה בשר לו שהוא רוצה להרבות את זרעו בעולם, וכשאברהם שמע את הגשורה הזאת, הוא נפל על פניו, והקב"ה מוסיף ומבטיח לו על שרה וברכתה אותה - "שחורה לנעוריה" (רש"י), ומלכים ממנה יהיו, וכעת אברהם נפל על פניו וצחק, ומדוע לא צחק קשנצל על פניו לפני כן, קשה' בשר לו שיהיה את זרעו בעולם?

שמחה שלמה

אלא יש לבאר, שמה שה' הבטיח לו שיהיה לו זרע בעולם, עדין זו לא בשורה שלמה, כי הרי הוא כבר סבל מהבן שיצא לו מהגר, ונתכן שהבטחת ה' אליו שיהיה את זרעו בתקנים על ידי אשה אחרת שה' יתן לו, שפמנה יהיה לו בו, ואברהם רצה שידאק משרה יהיה לו בו, לכן קעת שה' הבטיח לו "וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בו", קעת לבו של אברהם התמלא בשמחה גדולה מאד, גם מעצם הנס שה' עשה אותה בת ק' כבת כ', שהיא התחיישה בכחותיה

כמו נערה, שנס כזה הוא ממש פנס תחית המתים (ספורנו בראשית יח א), ובעקר מההבטחה שמשרה דוקא יהיה לו בו.

והסבה שאברהם אבינו רצה שיהיה לו בו דוקא משרה, היא משום שאברהם הרי היה נשוי לשרה אמנו שנים רבות כל כך, שבה היה שמעה ממנו דבר ה', כנרמז בפסוק "ושרה שמעת פתח האהל", שפקף אנו למדים בגין אב, שכל פעם שרה היה יושבת ומקשיבה לדבר ה' שאברהם היה מדבר עם האורחים, והיה ספקת כל מילה היצאת מפיו של בעלה הגדול, שכל דבריו היו כגחלי אש של יראת שמים ואהבת ה', וכך היא זכתה ועלתה ממדרגה למדרגה, ולכן

אברהם רצה בו דוקא ממנה, שהיא האשה הגדולה במעלה, שבודאי בו שיצא מאבא ואמא ששניהם קדושים ודבקים בה', והיה גם הוא קדוש ודבק בה'.

וימה גם שאם לא היה נולד לאברהם בן משרה, היה עלול להיות מן חלול ה' גדול, שהיו בני האדם מתלוצצים ואומרים: וכי מה מועילה הנאמנות לה', הרי אברהם ושרה שהם הכי נאמנים לה', לא זכו יחדיו אפילו לבן אחד.

עוד אפשר לומר בפשטות, שאברהם אבינו היה נאמן לשרה אמנו שהיא אשתו העקרית, ולכן לא רצה לשלח ולצחק על הבשורה, אלא כשהחיד התחיל גם אלה ולא רק אליו. לכן כששמע אברהם שיגלד לו בן משרה, שבח מאד וצחק צחוק של התפעלות, הודאה והכרת הטוב לה'.

בן אמתי ובן שקרי

והקב"ה שנה את שמו של אברהם, מאבדן לאברהם, ששני שמו מורה שאברהם התעלה

מתיקות הניסים

== מכתבים למערכת ==

חסדים נגד מחבלים

אני רוצה למרסם נס עצום שארע לי, בו הרגשתי שנפשי ונפש חברי היתה בכפינו ובעוד רגע קט היינו עלולים להיות לא בין החיים ח"ו, אלא שהקב"ה הציל אותנו ממות בטוח לחיים. מכיון שבבית הכנסת שלנו, כמו בבתי כנסת רבים אחרים - כל המתפללים אוהבים את הגליון מתיקות השבת ומשתדלים להשיג אותו בכל שבוע וגם בשבועות שלא הצליחו להשיג את העלון, הם מדפיסים אותו בכחות עצמם לטובת המתפללים. לכן הבטחתי למתפללי בית הכנסת שלנו שאשתדל למרסם את הספור בגליון זה:

בעקבות המצב באזור הדרום, הרב המכריע של תושבי שכונתנו יצאו מהבתים שלהם כדי לשהות בזמן המלחמה במקומות רגועים יותר, אבל אני לא יכולתי להרשות לעצמי דבר כזה עקב למודי ועסוקי באזור.

נשארתי בשכונה שלנו עם עוד מספר מצמצם מאד של תושבים, כך שלתפלות יש לנו מנין רק אחרי מאמצים, ובגרות ה' אנו עושים כל השתדלות שלא להספיד תפלה במנין.

במוציא שבת פרשת בראשית הגענו שלשה אנשים לבית הכנסת וחינו שיגיעו עשרה אנשים כדי להתפלל תפילת מעריב, כעבור זמן מה הגיעו רק עוד שני אנשים לבית הכנסת, ומכיון שהשעה התחילה להתאחר, החלטתי לצאת לביתם של שכנים נוספים כדי לקרא להם לתפלה.

השכן הראשון שדפקתי בדלת ביתו, היה מוכן ויצא מיד לתפלה, כשהגעתי לשכן השני, הוא בקש ממני לעזר לו להוריד את בנו החולה על כסא גלגלים את המדרגות לבית הכנסת על מנת שיזכה להתפלל לפחות פעם בשבוע במנין וכן גם אנו נרויח שהוא ישלים לנו מנין.

את האמת אומר שהיה לי מאד קשי לעזר לו, כי חשבתי לעצמי: הרי הוא יוכל להסתדר להוריד את בנו בכחות עצמו, ובפרט שקעת אני ממחר לקרא לעזר שני אנשים לבית הכנסת, אבל לאחר התלבטות מהירה בתוך הלב, החלטתי לגמול אתו חסד.

הייתי צריך להתמתן שבנו יהיה מוכן קשהוא לבוש על הכסא, וההתעקבות הלכה והתארכה

« המשך המעשה בעמוד ד' »

פניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

הבולו של משיח

אמרנו תול"ל (סגמדרון אה): 'מה יעשה אדם וינצל מחבולו של משיח, ויסק בתורה ובגמילות חסדים'. ומספר שם שבמה ובמהאמוראים אמרו 'ייתי ולא אחמיניה' (פרוש: שיבוא המשיח ולא ארנאנו, כלומר שלא יבוא בימינו), והדבר תמוה, הלא ביאת משיח היא הדבר הטוב ביותר שבכל הדורות צפו וקוו לך, אם בן מה הבאור בדברי האמוראים שיאמרו 'ייתי ולא אחמיניה'?

ואכן, דנה שם הגמרא שאם הם אמרו זאת משום הצרות שיהיו בחבולו של משיח, הרי שהעוסק בתורה ובגמילות חסדים, הוא ינצל, ויבואו היה באותם האמוראים תורה וחסד, אלא אמרת הגמרא שהם אמרו זאת משום שחששו 'שמא יגרם החטא', שעלול לגרום שאפילו שיש בידים תורה ומעשים טובים, יקבלו בחבולו של משיח.

ודברי תול"ל הללו הם חיזוק עבורנו למצב הקשה השורר בארץ הקדש, שיתלנה אנשים משמוע על רשעותם הנוראה של אויבינו ועל הצער של משפחות רבות שקרוביהם נרצחו או נחטפו בשבי ליד האויב האכזר, והרצפה להנצל בזמנים קשים אלו, שעל כגון אלו אמרו 'ייתי ולא אחמיניה' והם בכלל חבלי משיח, עליו לעסק בתורה ובגמילות חסדים, וכמו כן לשוב בתשובה שלמה ולתקן את מעשינו ומדותינו שיהיו לפי רצונו, וכן נזכה לעבר את התקופה הקשה הזו בראוי, ולצאת ממנה לגאולה השלמה בקרוב, אמן.

יתחלל שם שמים, ולכן אמר 'יחיה לפניך' ולא אמר 'יחיה לפני', כי אברהם לא היה חפץ שרשע זה יהיה בקרבנו ולא רצה שישמעאל ייחס את עצמו אליו.

והקב"ה אמר לאברהם: 'אבל שרה אשתך ילדת לך בן', והינו שהקב"ה אמר לו שלא יהיה מכה חלול ה', כיון שיהיה לו בן משרה, והוא הבן העקרי. והקב"ה אמר לו שיקרא אותו יצחק, על שם החצוף שזנב מהערכתו של אברהם למתנת הבן שזכה משרה ומהערכתו הגדולה כלפי שרה, שמהנס שה' מחולל עמה וטובל לזכות בן, חרף היותה עקרה שלא יכולה לזכות לבנים (במות דוד), וחרף גילה המפלג, מוכח כמה ה' שמח ונרצה ומתענג מהעבודת ה' שלה.

מהמדרגה שהיה קדם לכן והתעלה בדרגות עליונות יותר, וכן שניו שמו מורה שרק יצחק הוא בנו של אברהם ואלו ישמעאל אינו בנו של אברהם אלא של אברהם. ולאחר מכן ה' החליף את השם גם לאשתו משרי לשרה, להורות ששרה גם היא עלתה לדרגות גבוהות יותר מלפניו, וישמח און בנים, אבל לשרה יש בנים (בר"ר מד י).

ובכל זאת אברהם אבינו התפלל לפני ה': 'לו ישמעאל יחיה לפניך', כי הוא חשש שאם ישמעאל ימות או שלא יעשה תשובה, הבריות יאמרו ראו מה ארע לישמעאל בנו של אברהם, ומפני חלול ה', אברהם התפלל על ישמעאל, ולכן אמר 'יחיה לפניך', הינו בשבילה, שלא

מתיקות סעודת ההודיה באהלו של אברהם אבינו

עם אורחים על הנס שהמצרים לא הרגו אותו, ופעם עשה סעודה על הנס שה' הפה את אבימלך והשיב לו את שרה, וכעת אברהם אבינו רצה לערוך סעודה ובקש מה' שייביא אליו אורחים לרגל הבשורה ששמע מה' שעתידי להוליד לו בן, ורצה לפתחם בפני האורחים את הנס הגדול הזה שעתידי להיות לו בן לעת זקנה.

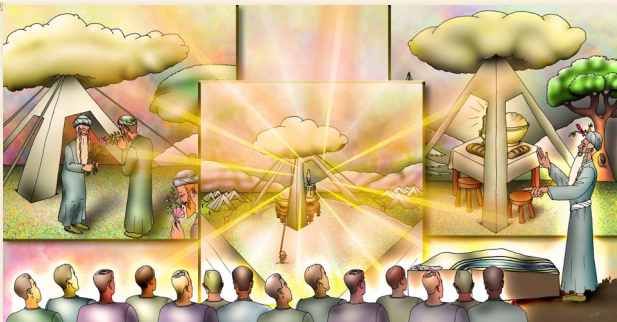
מלאכים של מעשים טובים

ושלשת המלאכים שזנשלוהו מאת ה' לאהלו, נבראו בזכות מחשבותיו ומעשיו הטובים של אברהם, כמבאר במהרש"א (מפות י), שזמל מחשבה, דבור ומעשה של האדם נבראים מלאכים. ולפי זה המלאך שבא להפח את סדום, נברא ממעשיהם הרעים של אנשי סדום, וכח

פעת נבוא לבאר מה ששאלנו בפתח דברינו, מופני מה היה צריך שהמלאך יבוא לבשר לאברהם על לידת יצחק, לאחר שפבר ה' אמר לו זאת בנבואה, וביותר יקשה, שבודאי גם שרה לא היתה צריכה לבשורת המלאך, שהרי בודאי אברהם ספר לה כבר קדם לכן שה' בשרו שהוא עומד לתת לה בן. שהרי הקב"ה צוה את אברהם להחליף את שמה לשרה מסבה זו שעתידי להיות להם בן (בר"ר שם).

לכן נראה לבאר, שבפעם כל פעם שאברהם אבינו היה עושה סעודה ומכניס אורחים לאהלו, היתה לו סבה לאותה סעודה שעשה, שבכל פעם ערך סעודה של הודיה לה' על חסד ועל נס אחר שה' עשה אתו, כגון שפעם עשה סעודה

מתיקות באהלו של אברהם

האדם עקר מן האדמה דומה לגבול העסה (ירושלמי שבת פ"ב ה"ו), וכן שרה היתה מודה לה' על כל נשימה ונשימה, כמו שנוקרים על ידי הרחת בשמים שיריחם הטוב העולה באפנו. מזכיר לנו שבכל עת עליהם באפנו נשימות מתוקות וראוי לנו להודות עליהן לה'.

מה הראיה שה' היה שמח ומרצה משרה?

על כך במאמר: 'מתיקות הבן המשלם'.

בציור שבכותרת הגליון: אליעזר עבד אברהם משמש את אברהם אבינו בנאמנות, ומכבד את האורחים הבאים לביתו של אברהם. אברהם אבינו בא עם החמאה לאורחים ומצביע על אליעזר כאומר שהוא נר כחמאה לפניו כדי לקבל ממנו דעת ה'. ומלמד בכך את האורחים דעת של מדת הכבוד וההכנעה. שרה מביאה את עוגת הקמח, וישמעאל עומד מאחור ככעס נורא.

אלו לוט היה נשאר תלמידו של אברהם, מי היה יכול לזכות למעלות גדולות יותר, הוא או אליעזר? איזה יסוד למדה אותו שרה בכך שהביאה עוגת קמח ולא עוגת סלת? שהיא עוגה משבחת יותר? ומה הכעיס את ישמעאל?

על כך במאמר: 'מתיקות סעודת ההודיה באהלו של אברהם אבינו', ובמאמר: 'מתיקותו של המלח', ובמאמר: 'מתיקותם של החסדים הקטנים'.

בציור שלפנינו: אברהם אבינו מספיד את שרה שה' היה מרצה ומתענג בקיים מצותיה. כשפשהתה מכינה חלות ומקמת מצות הפרשת חלה. היתה חושבת מחשבות של הכרת הטוב לה'. מתוך אמונה שלמה על הבן שהיא ותברך עתיד לתת לה, שכן בריאת

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

ברכת הגומל (א)

בש"ת שבת הלוי (ח"ד סי' קנב), מביא דיון לגבי חולה שהקריא עד שהלך בגדליו והלך לבית הנקטת, אף לפי דעת הרמב"ם הוא עדין לא הקריא לגמרי, האם הוא צריך להמתין ולברך רק לאחר שיתרפא לגמרי או שאפשר לומר שמה שעדיין לא הקריא לגמרי, זהו רק תוצאות של המחלה ומפיון שפעמים מחלתו יצא, עד שקבר וכל הלה בגדליו, יברך מיד.

ומסקנתו של פוסק הדור בעל שבת הלוי היא, שכל שיצא מעצם השפנה ונרד מהמטה ויצא לחוץ, יברך ברכת הגומל בשם ומלכות, אע"פ שעדיין צריך עוד איזה טפול על הרשם שגשאר בו מהמחלה, שפדיוע הרשם הזה יכול להמשיך לפעמים ומו רב, דמכל מקום עקשו נעשה לו טובה וגם מן השמים.

וכתב ש"ך משמע מדברי הרשב"א שכתב, שאפילו יש לו מחוש קבוע המתעורר אצלו מזמן לזמן, אף על פי כן חייב לברך כל פעם שיצא מקלל סנה, וכתב על דברי הרשב"א: "וזה דבר ידוע שאדם שיש לו מחוש קבוע, הרי ירשם וישע המחלה קים בתוכו לעולם, אלא שהוא מתחדש מזמן לזמן, אם כן לעולם לא יתרפא לגמרי, ואף על פי כן אומר הרשב"א שהוא חייב לברך בכל פעם שיצא מקלל סנה, אם כן הוא חייב בברכה הגומל מיד שיתרפא לגמרי, אפילו שלא יתרפא לגמרי."

שמוש חכמים, אלא מזה או היא מדה עקריה כדי לזכות ללכת בדרך הקשר וכמו שהורינו חז"ל שהיא אחת המדות היסודיות לקנות את התורה.

המתנגדת בבית לוט

אבל אשתו של לוט התנגדה לתת לאורחים אפילו מעט מלח, וכדיע שפאשר אדם מתרחק מעט מדרך הישר, בניו ויגני ביתו מגידילים לטעות ומתרחקים מדרך הישר יותר ממינו, כך אשת לוט טענה יותר מבועלה ואחזה שלא צריך אפילו מעט שמוש חכמים, ולא שמישה את שרה אמנו אפילו מעט, ולכן היא עצמה נהפכה לנציב מלח, לרמזו שהיא מרה כמו מלח בפני עצמו כשאינו נטפל למאכלים, ואף על פי שהיו בגדם מעשים רעים אחרים שהיו בסדום, הם נתבעו על השגש, שלא נטפלו לאברהם ושרה, שזה גרם להם לכל נפילתם.

על כל פנים, מפשטן של דברים שנגעושה על צרות עינה, שלא נתנה מעט מלח לאורחים, אנו למדים שהקב"ה בא בתביעה על האדם מדיע לכל הפחות הוא לא מוכן לעשות מעשים קטנים שקלו לעשותם, שאמנם לא היה לה

דבר ושח מעצם מוהותו, שנגרא על ידי התפרת הטוב של אברהם לה על בשורת לידת יצחק, והטענה של הקב"ה "למה זה צחקה שרה", תבאר: מדיע צחקה רק קעת, כמו שכתוב: "למה זה" - עתה כששמעה מהמלאך, ולא צחקה כבר כששמעה זאת מנבואת אברהם והרחבנו בזה בספר 'מתיקות התורה' - בראשית ואכמ"ל.

החדוש של המלאך

ונראה להוסיף ולומר שהמלאך הזה גם חדש משהו נוסף, לפי מה שזכרנו שם: "והוא אחריו" ולחד מ"ד במדרש, הינו שישמעאל עמד מאחורי המלאך ושמע את הבשורה הזו, ולפי זה נראה לברך, שבשורת המלאך היתה מוכנת כלפי ישמעאל שעמד מאחוריו, שעתיד להיות להם בן שהוא יהיה העקר ולא ישמעאל ש"בציחק בקרא לה זרע" ולא יבשמיאל.

מתיקותו של המלח

וגם הבריות יתנו ממונו, מפני המדות הטובות שירכש מהן א"ה.

וגם היה תפקידו של לוט, שכשעצמו טעמו לא היה טוב אלא קמלח, וכמו שמויך מן שכשפרש מאברהם, הלה והתחרה לאנשי סדום, ועצתו היתה להטפל לאברהם ולשמשו, וכן הוא היה זוכה למה שזכה אליעזר עבד אברהם, להיות דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, ובעקבות זאת זכה להיות עומד ומשמש את אברהם בפומם.

קל וחמר מזרע חם

וזאת אף על פי שאלעזר היה מזרע נענו שהוא מקל בארור על ידי נח, בכל זאת, כיון שהיה טפל לאברהם ושמשו של צרפו, זכה לצאת מקלל ארור ולהתפרך לברכה, כמו שכתוב בפרשת חיי שרה, אחרי שאלעזר עמד בנסיון ללכת להביא ליצחק שדוף כמשפחתו של אברהם ולא את בתו - לכן אמר לו: "בוא ברוך ה'", ונתפטר מן השמים שיצא מקלל ארור לכלל ברוך, אם כן, כל שכן שלוט שהיה מזרע שם, שהיה יכול להצליח ביתר שאת אלו היה משמש את אברהם ונטפל אליו.

אבל לוט שגה בכך שאמר לאשתו תני להם מעט מלח, ורמזו בזה, שהוא משמש רק מעט את אברהם אבינו ולאחר מכן פרש ממונו, אבל 'מעט מלח' הינו מעט קשר טוב לאברהם, נשאר בידו, ושגם לאחר שפירד מאברהם, לא דבר עם אנשי סדום דברי זלזול על אברהם, וגם אחז במדה הטובה של הנסות אורחים שלמד מאברהם. לכן הוא הבין שאריו לתת לאורחים מעט מלח, אבל טעה שלא הבין שלא די 'במעט'

היה מיעד להשחית את סדום ואנשיה, והמלאך שבה להציל את לוט נגרא בזכות שאברהם אבינו נלחם עם המשת המלכים, כדי להציל את לוט מהשבי קפירת הטוב ללוט על שלוח אותו במסעיו, וקעת המלאך הזה הלה להציל את לוט מסדום.

והמלאך שבה לבשר על לידת יצחק נגרא בזכות הצחוק של אברהם אבינו בעת ששמע את הבשורה מה, ובזכות ההפרת הטוב של אברהם לה על בשורה זו, שמתוך ההפרת הטוב שלו לה התאמין בעת חלו ובעת השרב הנוגרא להניס אורחים לערף עמהם סעודת הודגה לה, ואם כן, מה שאלף זה דבר מלידת יצחק, הוא לא בא לבשר בכך בשורה חדשה, שזו כבר נשמעה מפי הקב"ה בעצמו, אלא שהמלאך הזה

לאחר שהמלאכים הצילו את לוט ואשתו ושתו בנותיו, הם ציו אותם לא להסתובב ולראות את מהפכת סדום ועמורה, ואשתו שהסתובבה לראות נהפכה ונתתה נציב מלח. וחו"ל מנארים (מוכא ב"ש"ט), שפיון שהיא חטאה במלח, לקתה במלח: לוט אמר לה, תני מעט מלח לאורחים הללו, אמרה לו, אף מהנהגה ררע הזה אתה בא להנהיג במקום הזה.

ונשאלת השאלה, הרי בודאי שלוט הביא אכל לאורחים, כמו שלמד בבית אברהם, וכמויך בפסוקים שהוא הפציר מאד במלאכים שיבואו כאורחים לביתו וכבדם במאכל ובמשקה, וכי בשביל מעט מלח שלא נתנה לאורחים, לקתה?! אלא שמיצו בזה הקדוש (תיקור"ו ט), שפאשר הקב"ה הבדיל בין המים העליונים למים התחתונים, באו המים העליונים וטענו שרצונם לשמש בעליונים, אמר להם ה' שמהם ינסכו מים על גבי המזבח בחג הספות, ומהמלח היצא מהם ישימו על כל קרבן הקרב על גבי המזבח.

עצתו של המלוח

ואמנם שאמנם המלוח אינו ראוי לאכילה כשהוא בפני עצמו, אבל המלוח מומתק את הבשר (ברכות ג), שפאשר מצרפים את המלוח במאכלים, הוא גורם להם להיות ערבים וטובים במאכל, וגם על כל קרבן היו שמים מלח, ודבר זה מלמדנו, שאדם שרואה שפעמו הרהיני מלוח, מפני שאינו מצליח לעסק בתורה לשמה, ואינו זוכה ליראת שמים ולמידות טובות נראוי, עצתו להטפל לאדם ירא ה' בעל מדות טובות שזכה לטעם הטוב הרוחני הזה, שעל ידי זה גם בו יהיה טעם טוב ויעלה נחת רוח לה' יתברך פאשה ריח יחוח לה'.

את מידת החסד כבעלה שלמד מאברהם אבינו לכבד את האורחים במאכל ובמשקה, ככל זאת הייתה עליה תביעה מדיעה היא נמנעה מזללת לכל הפחות מעט מלח, שאזיה תרוימה שגם

היא מסגלת לתת, שהרי למעט מלח כמעט ואין שום ערך ממוני, וכמו שהתורה אומרת: "היה עקב תשמעו" - "אלו מצוות קלות שאדם דש בעקביו".

מתיקות של החסדים הקטנים

בעבודת ההודאה לה, רצון ה' שאדם ישים לבו גם לפטרטים הקטנים שה' גומל עמו, ופטרט ויודה לו יתברך על כל חסד וחסד ולו החסד הקטן ביותר שמקבל, ולא יודה רק על הדברים הגדולים, וכן לא יודה רק בכלליות על כל הטוב שיש לו, כי יש בקב חסרון שהוא לא מעריך באמת כל דבר ודבר שיש לו, וידי להעריך באמת כל דבר, צריך להתבונן בכל פטרט ופטרט בחסדי ה', ולפטרט את ההודאה לפטרט פטרטים.

וכגון שיודה על כל ילד וילד בפני עצמו, ובכל פעם שגולד לאדם ילד, עליו לשמח ולהודות על כך לה, שכן יוכל ללמד את הילד דבר ה', ויש לו מקב המשוך בעולם, וכל ילד וילד צאצא של האדם שאפילו רק יאמר קריאת שמע בבקר ובערב, יהיה מקב לאבא חיי עולם הבא לצנח נצחים, וכל שכן אם זוכה שפניו עסוקים בתורה ובמצוות.

הנפיון של העשיר

ולכן אשת לוט נענשה דוקא על המעט מלח שלא נתנה לאורחים, שהיא שלא נתנה מעט מלח מראה שלא הייתה לה הערכה לחסדים קטנים שגששים עמה, שפניו שלא העריכה את המלח שה' נתן לה, לא הבינה שראוי לה להפריש ממנו צדקה לאורחים, כי הרי לוט היה מברך בנכסים רבים, כמבואר בתורה: "וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן וקבר ואהלים", לכן אשתו טענה ולא ידעה להעריך את החסדים הקטנים כמלח.

ולכן פשרצתה את מהפכת סדום, היא נענשה,

כדי ללמדנו שאדם צריך להתפעל מדברים קטנים כמלח ולא רק פאשר הוא רואה בעיניו שצנח ממנו. ונעשה היה שנהפכה לנציב מלח, כדי שכל אדם שיראה את הנציב מלח הזה, ילמד להעריך גם את החסדים הקטנים שה' גומל עמו, כמו מה שנתן לו מלח לפאר על מאכליו.

ואלו לוט לא היה נפרד מאברהם, הייתה אשתו משמשת את שרה אמנו, שהרי שרה מגירת את הנשים, והייתה לומדת ממנה להעריך כל חסד ה', גם אם הוא קטן כמלח, וכן הייתה לומדת משרה את מידת העין הסובה כלפי האורחים, שראוי לאדם לתת לכל הפחות את המעט שהוא פן מסגל לתת, גם אם קשה לו לתת לאחרים דברים גדולים.

עשה כל מה שתוכל

וכמו שפדגמט זה מצינו בשרה אמנו בעצמה, שאברהם אמר לה שתכין לאורחים 'קמח סלת' שהוא קמח משבח, והיא הכינה קמח רגיל, ואמר חז"ל (ברכות ה.) מפאן שאשה עינה צרה באורחים, ויש לפרש שפדמה זו לא נובעת מחסרון שבאשת חיל, אלא מפגנה טובה, כגון מפני שהיא דואגת לשלום בעלה וילדיה שישארו להם מאכלים כדי צרכם, על כל פנים, רואים שפאשר שרה לא נתנה סלת, היא נתנה על כל פנים מה שהיא פן יכולה לתת - קמח פשוט, ואת זה אשת לוט הייתה צריכה ללמד משרה, לתת לכל הפחות מה שהיא פן מסגלת לתת - מעט מלח, ובין שלא עמדה לצד שרה אמנו כנציב מלח לסייע לשרה

עצות מתוקות

צריך לבקש מה' שזוכה לראות רק את מעלות חבריו ולא נראה את חסרונם, וזאת מתוך שתהיה כגו אהבה גדולה לכל יהודי, והאהבה תכסה על הפשעים שבהם. שלא נראה אותם. על דרך מה שנאמר: "על כל פשעים תכסה אהבה", וכמו שהקב"ה כנעצמו טהגו, כו. שנאמר: "לא הביט און בעקב ולא ראה עמל בישראל".

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, חניי באהבה עצומה אליה, ומתוך אהבתי הגדולה אליך, אהב גם את כל בניך ורע ישראל אהוביך, כי מי שאוהב באמת את המלך, אוהב גם את בניו.

אנא ה', חום וחמל על כל בני ישראל עמך ואף על אותם שהיצר הטעה אותם והתרחקו מדרכי הישר, ותן בהם דעת לשוב בתשובה שלמה לפניך, וחזו אותם מבנינתך להבין שאין דבר טוב יותר מקרבתך, וכל היריפה אחר הארץ הכלי עולם הזה היא הכל ושוא נטעה שאין בו מוש.

ועורר גם עליהם את רחמיך לרפאותם ולהחלימם ממכאוביהם ומהנזקים שנגרמו להם על ידי אויביך אויבי עמך, והשב את כל החטופים בידי המכבליים האכזרים לבתיהם חיש ממהרה, ונוקה כלנו להתאסר בקרוב בבית מקדשך עם קרובות תודה שנביא לפניך על הנסים שחוללת עמנו ועם השבויים ששתחררם לחרות ולנאצה שלמה ברחמיך ובנשמתך, אמן סלה.

וליהוית לה כמלח המתיקות את הבשר וללמד מפגנה מידות טובות, לכן הפכה לנציב מלח.

ואפשר להוסיף ולבאר באשתו של לוט, שפשהיתה מבשלת מאכלים לאורחים, לפעמים הייתה מבשלת עם הרבה מלח ולפעמים בלי מלח ככל, ולוט הוכיח אותה על שני הדברים ואמר לה שפשים רק מעט מלח, והיא לא שמעה בקולו, פי לא היה לה רצון לגרם קונרת רוח לאורחים, מפני שלא שמשה את שרה ולא למדה מפגנה מידת הנכסות אורחים.

"ופרו מתוק לחיבי"

מה עצתו של אדם שרואה שאינו מצליח לעסק בתורה לשמה ואינו זוכה לראות שמים ולמדות טובות פראוי??

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 073-313-4395. בצירוף שם כתובת וטלפון.

שיביא מהר טלפון. התקשרתי לשומרים ותוך זמן מועט שמענו קולות של יריות...

שלש הדמויות היו שלשה מחבליים ימשי שזממו לפגע בתושבים שנותרי, וכנראה הם חברו לא לפגע בבן של השכן שהיה למטה על פסא הבלגלים, כדי שלא ידע להזהר מהם, אלא רצו לפגע בבת אחת בקלנו ח"ו, והקולות של היריות ששמענו היו בעת שהם נסו לירות בשומרים, אך בחסדי ה' השומרים לא נפגעו כלל, והמחבליים נהרגו, "כן יאבדו כל אויביך ה'".

השחני שזכות ההתגברות לגמל חסד עם השכן ועם בנו החולה, על אף הקשי והנפיון שהיה לי בזה, עמדה לעורר עלינו את רחמי ה' להציל את נפשנו. **משה אריה ק.**

המשך - מעל עשר דקות שהיו נראות לי כזמן רב מאד... האמת שבדקות הללו התגנבו ללבי מחשבות של קצר כלבנות וקצת פגע על אותו שכן שמבקש להשתמש בי, בעוד שלדעתי הוא יכול להסתפק לבד, אבל בלמתי את כעסי והשתדלתי להתגבר להיות נוח.

פשהבן של השכן היה מוכן, הודותי להוריד אותו את המדרגות. השכן ירד אחר במרחק מה, וכשאני הגעתי עם הבחור לסוף המדרגות, לפתע הבחנתי בחשכה בשלש דמויות חמושות, בין העצמי...

נבהלתי מאד. עליתי תורה את המדרגות במהירות. בגרם השני פגשתי בשכן ולחשתי לו